

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Veroniky Křest'ánové, Dr. a soudkyň JUDr. Blanky Bendové a Mgr. Kateřiny Sedlákové ve věci

žalobce: J. K. [redacted] narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Patrikem Kastnerem
sídlem Neklanova 152/42, 128 00 Praha 2

proti

žalované: **BORGIS a. s.**, IČO: 00564893
sídlem Slezská 2127/13, 121 50 Praha 2

o ochranu osobnosti,

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. října 2017, č. j. 26 C 32/2017-158,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku I **mění** tak, že
- a) žalovaná je povinna na adrese [redacted] shora této webové stránky, uveřejnit následující omluvu žalobci a ponechat ji na takovém místě minimálně čtrnáct dní od zveřejnění:

[redacted]
[redacted]
[redacted]

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Abrahámová.

[REDACTED]

b) [REDACTED]

- II. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku II **mění** jen tak, že se zamítá žaloba s požadavkem na zaplacení částky 700 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p. a. od 13. 12. 2016 do zaplacení, jinak se (co do částky 300 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p. a. od 13. 12. 2016 do zaplacení) **potvrzuje**.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 44 140 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Patrika Kastnera, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou, podanou dne 9. 2. 2017, ve znění její změny ze dne 20. 10. 2017, domáhal vydání rozsudku, jímž by žalované bylo uloženo zaplatit mu částku 1 000 000 Kč spolu s příslušenstvím. Současně požadoval, aby žalovaná na adrese [REDACTED], shora této webové stránky, uveřejnila a na tomto místě minimálně čtrnáct dnů od zveřejnění ponechala omluvu následujícího znění: [REDACTED]
2. Žalobce tvrdil, že žalovaná v době od [REDACTED] uveřejnila v internetovém bulvárním médiu [REDACTED] řadu tří článků, podle kterých měl žalobce zavinit autonehodu v [REDACTED] (měl při couvání nabourat jiné vozidlo) a od této autonehody ujet. Vedle toho, že tyto články obsahovaly nepravdivé informace, bylo jejich vyznění agresivní a primitivní. V titulku prvního z článků žalovaná označila žalobce za [REDACTED] který ujel od nehody, ve druhém uvedla, že žalobce za sebou ponechal poničené auto a ve třetím zveřejnila rozhovor s řidičem nabouraného vozu. Ačkoli žalovaná v člancích používá obrátů jako „zdá se“ či „měl“ a „podle všech dostupných informací“, je zřejmé, že tvrdí, že žalobce ujel od nehody, že takové jednání je „prasárna“ a že žalobce tak činil buď pod vlivem návykových látek anebo z plezíru. Případem domnělé nehody se zabýval i Městský úřad v [REDACTED] který dne [REDACTED] přestupkové řízení, které bylo se žalobcem vedeno, zastavil, protože skutek se nestal. Žalovaná se jednak nesnažila před zveřejněním článků žalobce nijak kontaktovat a vyžádat si jeho stanovisko, jednak ani poté, co se dozvěděla o konečném rozhodnutí správního orgánu (zastavení přestupkového řízení), své jednání nenapravila tím, že by tuto skutečnost zveřejnila. Žalovaná uvedeným jednáním neoprávněně zasáhla do osobnostních práv žalobce, konkrétně do jeho důstojnosti, vážnosti a cti. Spojování žalobce s protiprávním jednáním jej poškozují při jeho pracovních a veřejných občanských aktivitách.

3. Žalovaná nesporeovala, že ve dnech [redacted] uveřejnila žalobcem napadané články. Bránila se tím, že k dopravní nehodě za účasti žalobce došlo a že v rámci dostupných informací o ní informovala pravdivě. To, že správní orgán zastavil přestupkové řízení dle zásady „v pochybnostech ve prospěch pachatele“ (in dubio pro reo), ještě neznamená, že žalobce nehodu neměl a že by se o ni média nemohla zajímat. Nelze připustit, aby novinář mohl o nehodě informovat až po několika měsících, kdy bude správní řízení ukončeno, a nikoli ve chvíli, kdy se stala a zpráva o ní je aktuální. Žalovaná se opakovaně pokoušela žalobce ještě před zveřejněním článků kontaktovat a zjistit jeho stanovisko, nedařilo se jí ale dohledat telefonické ani e-mailové spojení na žalobce a úspěšná nebyla ani prostřednictvím „jeho pravé ruky“, paní S. [redacted] M. [redacted]. Poukazovala také na to, že sám žalobce se dne [redacted] na Facebooku k nehodě vyjadřoval a z tohoto jeho vyjádření vyplývá, že v té době si ani on sám nebyl zcela jist tím, jestli vozidlo za sebou při couvání škrábl či nikoli - při této příležitosti navíc zaměstnanec žalované označil difamujícím způsobem, konkrétně jako „prolhané šmejdy z bulváru“. Žalovaná má za to, že do osobnostních práv žalobce nijak nezasáhla, a proto není na místě přiznat žalobci ani omluvu, ani peněžitou satisfakci, a již vůbec ne spolu s úrokem z prodlení, neboť dle ustálené judikatury je takový nárok vyloučen.
4. Soud I. stupně rozsudkem ze dne 26. 10. 2017 vyhověl požadavku na omluvu (výrok I) a žalobci přiznal i peněžité zadostiučinění ve výši 1 000 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení od 13. 12. 2016 (výrok II). Žalobu zamítl pouze co do úroku z prodlení za dobu od 22. 6. do 12. 12. 2016 (výrok III) a žalované uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení ve výši 47 026 Kč (výrok IV).
5. Takto soud I. stupně rozhodl na základě skutkových zjištění a právní argumentace uvedených v písemném odůvodnění napadeného rozsudku, na něž se v podrobnostech poukazuje. Ve stručnosti lze shrnout, že soud I. stupně po provedeném dokazování (napadanými články, přestupkovým spisem Městského úřadu v [redacted] účastnickým výslechem žalobce a výslechy svědků S. [redacted] M. [redacted] a R. [redacted] B. [redacted] a autora článku D. [redacted] Z. [redacted] dospěl k závěru, že žalovaná do práva na ochranu osobnosti žalobce, konkrétně do práva na vážnost a čest zasáhla (§ 81 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „o. z.“), když publikovala neověřenou a nepravdivou informaci difamačního charakteru, která měla potenciál žalobce zdiskreditovat u značného množství lidí. Žalovaná dne [redacted] zveřejnila na internetovém serveru [redacted] článek s názvem [redacted] dne [redacted] vyšel článek s názvem [redacted] k němuž byla připojena fotografie poškozeného vozidla, a dne [redacted] článek [redacted] dále jen „Clánky“). V nich informovala o tom, že žalobce měl na náměstí v [redacted] nabourat při couvání jiné zaparkované vozidlo a následně z místa nehody rychle ujet, aniž by na sebe alespoň zanechal kontakt. Poté se na místo nehody vrátil, zřejmě aby zkontroloval škodu, vzápětí ale opět zmizel. Takové jednání je mezi řidiči vnímáno jako jedna z největších „prasáren“. Událost prošetřuje policie, bude-li věc předána do správního řízení, měl by žalobce dostat pokutu, navíc jej může postihnout i pojišťovna. První z článků byl zveřejněn, aniž by jeho autor měl věrohodný zdroj, teprve následně údajně svědky události kontaktoval a navádějícími otázkami získával jejich odpovědi. Přestupkové řízení, které bylo proti žalobci zahájeno u Městského úřadu v [redacted] bylo zastaveno z důvodu, že skutek se nestal. Ani poté, co se žalovaná dozvěděla pravdu, totiž že žalobce žádnou nehodu nezpůsobil, se žalobci neomluvila a neuvedla věc na pravou míru. Vzniklou újmu je proto třeba odčinit jak morální satisfakcí ve formě omluvy, tak peněžitým zadostiučiněním, které v tomto případě plní i funkci sankčně-preventivní (§ 82, § 2956 a § 2957 o. z.). Rovněž požadavek týkající se příslušenství shledal soud I. stupně po právu (postupoval analogicky dle zákona č. 82/1998 Sb.) a žalobci s odkazem Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Abrahámová.

na § 1970 o. z. přiznal úroky z prodlení ode dne následujícího po dni, v němž svůj požadavek na náhradu nemajetkové újmy v penězích u žalované uplatnil. O nákladech řízení rozhodl dle § 142 odst. 1 o. s. ř. a žalobci přiznal jejich plnou náhradu, představovanou soudním poplatkem a náklady právního zastoupení, jejichž výše byla určena dle vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále jen „vyhl. č. 177/1996 Sb.“.

6. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včasné odvolání, jímž napadla vyhovující výroky I a II (zamítavý výrok III zůstal odvoláním nenapaden a nabyl tak samostatně právní moci). Žalovaná namítala, že soud I. stupně dostatečně nepřihlédl k tomu, co vyšlo najevo v průběhu přestupkového řízení u Městského úřadu v [REDAKCE] a sice k tomu, že existovalo důvodné podezření, že žalobce do zaparkovaného vozidla narazil, přičemž důvodem pro zastavení řízení o přestupku byly jen pochybnosti, které správní orgán o žalobcově vině měl. Žalovaná nesouhlasí se závěrem, že by publikovala neověřenou a nepravdivou informaci. Vycházela z toho, co jí bylo v daném okamžiku o nehodě dostupné a snažila se kontaktovat i žalobce, avšak bezvýsledně; ten se žalovanou navázal kontakt poprvé až v listopadu 2016. V řízení navíc nebylo prokázáno, že by žalobce skutečně utrpěl újmu na svých osobnostních právech, zejména pokud jde o nárok na peněžité plnění, tak nebyla zjištěna taková intenzita zásahu, která by přiznání požadované částky odůvodňovala. Co se týče požadavku na omluvu, je žalovaná přesvědčena, že tato omluva není dost konkrétní (není zřejmé, za jaké „zavádějící a nepravdivé“ informace se má omlouvat) a v žádném případě ji nelze zavázat, aby se omluvila za to, že neuveřejnila výsledek správního řízení. Takovou povinnost žalovaná nemá. Poukazuje dále na to, že Články sama dobrovolně odstranila, aniž by žalobce cokoliv takového vůbec kdy požadoval. Za vadný má rovněž procesní postup soudu I. stupně, který připustil změnu žaloby poté, co bylo dokazování uzavřeno, předneseny závěrečné návrhy a jednání odročeno již jen na vyhlášení rozsudku. Měnit žalobu v tomto okamžiku (po koncentraci řízení) je nepřípustné. Dále se ohrazuje proti tomu, že v napadeném rozsudku je náhrada nemajetkové újmy v penězích vnímána a ukládána především jako sankční opatření (potrestání žalované) a nikoli jako reparace utrpěné újmy. I v případě, že by peněžité zadostiučinění bylo důvodné, nelze ale spolu s ním přiznat i úroky z prodlení, neboť dle stávající judikatury platí, že až do právní moci rozhodnutí soudu není povinnost plnit závazně stanovená, a tudíž žalovaná nemůže být v prodlení. Ze všech uvedených důvodů žalovaná navrhl, aby rozsudek soudu I. stupně byl ve výrocích I a II změněn a aby žaloba s požadavkem na omluvu a na zaplacení částky 1 000 000 Kč s příslušenstvím byla zamítnuta.
7. Žalobce měl odvolání žalované za nedůvodné, s rozsudkem soudu I. stupně se ztotožnil a navrhl, aby byl jako věcně správný potvrzen.
8. Odvolací soud přezkoumal z podnětu odvolání žalované rozsudek soudu I. stupně v napadeném rozsahu (oba vyhovující výroky o věci samé a akcesorický výrok o nákladech řízení), včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a a § 214 odst. 1 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání je zčásti důvodné.
9. Odvolací soud při jednání dne 29. března 2018 provedl k důkazu dle § 120 odst. 2 ve spojení s § 213a odst. 1 o. s. ř. údaje z průzkumu NetMonitor zadavatele Sdružení pro internetový rozvoj a realizátora GEMIUS, S. A., přístupné na [REDAKCE] o návštěvnosti stránek žalované pro období [REDAKCE] (měsíc, v němž byly napadané články zveřejněny). Návštěvnost webových stránek [REDAKCE] v [REDAKCE] byla 4 853 329 reálných uživatelů (součet PC, mobil, tablet), jedná se o nejnavštěvovanější webové stránky ze zde sledovaných internetových bulvárních magazínů. Odvolací soud dále zopakoval důkaz (§ 213 odst. 2 o. s. ř.) prohlášením žalobce, které v reakci na první z Článků zveřejnil na Facebooku dne [REDAKCE] a v němž uvedl, že [REDAKCE], konkrétně [REDAKCE] šíří nepravdivou informaci o jeho údajné nehodě. Žádnou autonehodu neměl, momentálně se prošetřuje, zda to byl on, kdo při parkování „možná“ škrábl vozidlo za sebou. Z úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne [REDAKCE] jež je součástí spisu Městského úřadu v [REDAKCE] Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Abrahámová.

sp. zn. [REDAKCE], odvolací soud zjistil, že žalobce byl uvedeného dne vyslechnut Policií ČR - dopravním inspektorem v [REDAKCE] kdy mimo jiné uvedl, že s ohledem na kampaň bulvárního tisku v souvislosti s událostí ze dne [REDAKCE] se hodlá právně bránit a že vyšetření této události bude klíčovým podkladovým materiálem.

10. Podle § 81 odst. 1 o. z. je chráněna osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen cítit svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.
11. Podle § 81 odst. 2 o. z. ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.
12. Podle § 82 odst. 1 o. s. člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
13. Podle § 2910 o. z. škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.
14. Podle ustanovení § 2894 odst. 1 o. z. povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody). Podle odstavce 2 pak nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím zadostiučinění posoudí obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu.
15. Podle ustanovení § 2956 o. z. vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy.
16. Podle ustanovení § 2951 odst. 2 o. z. se nemajetková újma odčiní přiměřeným zadostiučiněním. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy.
17. Soud I. stupně správně uzavřel, že obsahem Článků došlo k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žalobce, konkrétně byla zejména zasažena jeho čest, přičemž označení žalobce jako „malého uličníka“ odjíždějícího od nehody je nejen dehonestující, ale i ponižující, lze proto hovořit i o zásahu do žalobcovy důstojnosti.
18. Žalobce je osobou veřejného zájmu, uměleckou celebritou, která sice musí počítat s vyšší mírou pozornosti a zájmu ze strany veřejnosti (měřítka posouzení skutkových tvrzení a hodnotících soudů jsou však v jejich případech mnohem měkčí ve prospěch původců těchto výroků), avšak ani o takových osobách zásadně není v souladu s ustálenou judikaturou přípustné uvádět nepravdu (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2007, sp. zn. 30 Cdo 1174/2007, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 29/2009, podle kterého oprávněnou kritikou veřejně činné osoby není uvádění nepravdivých údajů o této osobě nebo hodnotících soudů z těchto údajů vycházejících)
19. Články, které žalovaná uveřejnila v červnu 2016, se věnují události, kterou lze do jisté míry označit za bagatelní, a byť žalované nelze upřít právo o takové události informovat, nelze přehlédnout, že zde evidentně převážila senzacechtivost a snaha po skandalizaci žalobce před náležitým ověřením informací tak, aby bylo možno učinit závěr o dostatečných důvodech pro zveřejnění. Články obsahují nepravdivé tvrzení o tom, že žalobce způsobil nehodu. Být jsou v Článcích užívány výrazy jako „měl se zachovat“, „měl nabourat“, „podle všech zatím dostupných informací se zdá“, je třeba souhlasit se žalobcem, že ve čtenářích je vzbuzován dojem téměř jistoty, že nehodu způsobil žalobce, který se následně zachoval nečestně (resp. v rozporu se zákonem), když z místa ujel, a spekuluje se o důvodech tohoto jeho jednání, v tom smyslu, že Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Abrahámová.

tak činil, neboť byl pod vlivem alkoholu či návykových látek, nebo dokonce jen pro pobavení („z plezíru“). Jsou tedy v neprospěch žalobce hodnoceny a rozebírány skutečnosti, pro které v danou chvíli nebyly dostatečné podklady. Ačkoliv první z Článků hovoří o více svědčích předmětné události, jeho autor před jeho zveřejněním s žádným z nich nehovořil a spolehl se pouze na informace zprostředkované svým známým. Soud I. stupně závěr o nepravdivosti informací opřel o listinný důkaz (spis o přestupkovém řízení), a byť rozhodnutím správního orgánu, jímž bylo přestupkové řízení zastaveno, není soud vázán (§ 135 o. s. ř.), není v zásadě důvod nevycházet z podkladů, které správní orgán při svém šetření (a bezprostředně po události z 21. 6. 2016) nashromáždil a z nichž poté vyvodil logický závěr o tom, že skutek, který byl žalobci kladen za vinu, se nestal. Nepravdivé tvrzení o způsobení nehody je nadto notně zveličeno, neboť vyznění Článků vůbec neodpovídá významu popisované události. Incidentského charakteru, k nimž v dopravě běžně dochází a které jsou obecně vnímány jako podružné, obvykle zůstávají zcela stranou veřejného zájmu i médií. Užití termínu „nehoda“ (navíc ve spojení s tvrzením o ujetí z místa činu) dokonce navozuje představu, že žalobce byl účasten mnohem závažnější události, než o které je ve skutečnosti referováno. Podstatou Článků je přitom vcelku banální sdělení, že žalobce při couvání naboural auto stojící za ním, jehož naléhavost a závažnost konání žalobce je ovšem zvyšována tvrzeními o rozsahu způsobené škody a úvahami o možném postihu žalobce, především však tvrzením o vědomém („uličnickém“) ujetí z místa střetu spolu se spekulacemi o jeho důvodech. Takto v souvislosti s nedůvodným zveličením celé události nelze ani pominout, že zkratka ujetí od nehody a vliv návykových látek použita i v spekulaci o žalobci stále může v povědomí veřejnosti asociovat ne tak dávný i mediálně známý případ autonehody R. [REDAKCE] [REDAKCE] který byl pro tento čin i odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. K tíži žalované pak jde nepochybně i to, že poté, co tuto „kauzu“ vytvořila a zároveň věděla, že údajný přestupek je předmětem vyšetřování ze strany příslušných orgánů (policie a následně správního orgánu), se již o její další průběh ani výsledek přestupkového řízení nezajímala a neprojevila žádnou snahu uvést dříve zveřejněné informace, které se ukázaly být nepravdivé, na pravou míru. To, že žalovaná na takovém informování již neměla žádný zájem - jak vyplynulo z výpovědi autora Článků, svědka Z. [REDAKCE] jen potvrzuje, že jejím skutečným cílem bylo pouze zostudit žalobce, tzv. jej nachytat při nekalém jednání (byť by bylo sebeméně významné), nikoli že by sledovala veřejný zájem.

20. Vzhledem k výše uvedenému je závěr soudu I. stupně o tom, že Články byly způsobilé poškodit čest a vážnost žalobce, správný a je na místě přiznat žalobci zadostiučinění. Přiměřeným zadostiučiněním odvolací soud shledává žalobcem požadovanou veřejnou omluvu publikovanou tam, kde k zásahu došlo (na webových stránkách žalované), nikoli však ve zcela identickém znění, jak žalobce navrhoval. Odvolací soud v mezích žalobního návrhu text omluvy částečně konkretizací v souladu se závěry Nejvyššího soudu vyjádřenými v rozsudku ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4669/2010, upravil a částečně vypustil (zamítl). Omluva není sdělením či oznámením čtenářům, proto není namíste oslovení „Vážení čtenáři“, nýbrž jejím prostřednictvím má být reparována újma způsobená žalobci, jemuž je proto také adresována, a to ze strany odpovědného subjektu, tedy žalované (nikoli redakce). Vypuštěna byla i pasáž obsahující tvrzení o blíže nespecifikovaných „zavádějících“ a „nepravdivých“ informacích, když z ostatního textu je zřejmé, že těmito informacemi, proti nimž žalobce brojil, jsou tvrzení o tom, že způsobil nehodu a ujel od ní, což v textu zůstalo vyjádřeno. Se žalovanou je pak třeba souhlasit, že není na místě požadovat po ní omluvu za to, že neuveřejnila výsledek správního řízení, ale je na místě o něm - v rámci omluvy - zpravit; jako nadbytečné a nepatřičné bylo vypuštěno zakončení omluvy slovy „s úctou“.
21. Články byly zveřejněny na webu žalované s enormní návštěvností, což spolu s faktem, že žalobce je velmi známou osobností, má význam jak pro formu, tak případně i výši zadostiučinění. Odvolací soud tak sdílí závěr soudu I. stupně, že k odčinění újmy vzniklé žalobci nepostačuje jen samotná omluva, ale že je důvodné poskytnout mu vedle ní i náhradu v penězích, když lze

vyhodnotit, že k zásahu do žalobcovy cti a důstojnosti došlo ve značné míře a že takto by to vnímal zpravidla každý člověk, který by se ocitl v jeho situaci. S výší peněžitého zadostiučinění určenou soudem I. stupně se však odvolací soud neztotožňuje. Zadostiučinění v penězích má plnit v první řadě funkci satisfakční, tj. přiměřeně a účinně, s ohledem na všechny okolnosti konkrétního případu, vyvážit a zmírnit nepříznivý následek neoprávněného zásahu, přičemž nelze vylučovat ani jeho úlohu preventivně-sankční (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 6. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 1586/09).

22. Při úvaze o výši peněžitého zadostiučinění nemohl odvolací soud přehlédnout, že žalobce se žalobou u soudu bránil až po více než půl roce (téměř 7 měsících), kdy byl vystaven účinkům Článků (tedy nereagoval okamžitě, ale nechal se po tuto dobu vystavit jejich následkům a tyto snášel), a nepožadoval dokonce ani jejich odstranění, což nasvědčuje nikoli až tak značnému dopadu v nich zveřejněných informací na jeho osobu. Obdobně i zdůrazňování a upřednostnění zejména sankční funkce peněžitého zadostiučinění, napovídá tomu, že žalobci vedle reparace následků zásahu šlo primárně o to potrestat žalovanou, „oplatit“ jí její jednání. Nelze zcela odhlédnout ani od toho, že žalobce má díky svému postavení snazší přístup do nejrůznějších médií a tedy i možnost zjednat si do určité míry satisfakci sám. V řízení vyšlo najevo, že žalobce bezprostředně po vydání prvního z Článků k tomuto účelu využil sociální síť Facebook, kde okomentoval nejen napadané informace, ale rovněž počínání žalované, na jejíž adresu nešetřil ostrou kritikou. Jsou zde ale naopak i okolnosti, které odůvodňují, aby v tomto konkrétním případě náhrada nemajetkové újmy v penězích skutečně plnila vedle funkce satisfakční i funkci preventivně-sankční, mezi něž nakonec patří i to, že žalovaná, která kauzu s údajnou nehodou rozvířila, ji „nedotáhla“ do konce, o její další vývoj se nezajímala a neinformovala o jejím výsledku. Po zhodnocení všech uvedených skutečností odvolací soud úvahou podle ustanovení § 136 o. s. ř. dospěl k závěru, že je namístě odčinit nemajetkovou újmu žalobce - vedle veřejné omluvy - i peněžitou částkou, a to ve výši 300 000 Kč; vyšší částku již odvolací soud neshledává důvodnou.
23. Soud I. stupně správně přiznal žalobci i úroky z prodlení. Dosavadní ustálená judikatura, které se dovolávala žalovaná a podle které nebylo možno úroky z prodlení přiznat (rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 10. 2000, sp. zn. 23 C 113/99, či shodně rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 1. 2012, č. j. 1Co 257/2011-99), se vázala ke staré právní úpravě, účinné do 31. 12. 2013. Podle úpravy účinné od 1. 1. 2014, která náhradu nemajetkové újmy pojímá analogicky jako náhradu škody (§ 2894 odst. 2 o. z.). Lze aplikovat i závěry týkající se úroku z prodlení vyslovené Nejvyšším soudem ve vztahu k náhradě nemajetkové újmy podle § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve Stanovisku občanskoprávního kolegia ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, které bylo uveřejněno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 58/2011. Soud I. stupně správně stanovil počátek prodlení, když mezi účastníky nebylo sporu o tom, že žalobce u žalované nárok na peněžité plnění uplatnil (a ta jej odmítla uspokojit) dne 12. 12. 2016, a rovněž správně určil jejich výši (§ 1970 o. z.).
24. Konečně co se odvolací námitky, týkající se „nepřípustné“ změny žaloby, týče, z obsahu spisu soudu I. stupně vyplývá, že změna žaloby byla uplatněna ve stádiu řízení těsně před vyhlášením rozsudku, nicméně žalovaná byla doručena, měla možnost na ni zareagovat a bylo o ní rozhodnuto v její přítomnosti (byla připuštěna při jednání, jehož se žalovaná účastnila). Není správný názor žalované, že již nebylo možné měnit žalobu po koncentraci řízení (§ 118b o. s. ř.). Takový postup vyloučen není, soud však změnu žaloby v tomto stádiu nepřipustí, pokud by nebylo možno použít dosavadní výsledky řízení. Taková situace ale v daném případě nenastala, neboť změna žaloby se týkala toliko konkretizace textu omluvy. Postup soudu I. stupně, kterým upřesnění žalobního petitu připustil, proto nepředstavuje vadu řízení, natož takovou, která by měla vliv na správnost napadeného rozhodnutí.

25. Odvolací soud z výše uvedených důvodů postupem podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. částečně změnil výrok I rozsudku soudu I. stupně, jímž bylo vyhověno žalobě v požadavku na veřejnou omluvu, tak, že vypustil její nadbytečné a nepřiléhavé pasáže (viz bod 20 odůvodnění tohoto rozsudku), a rovněž vyhovující výrok II, kterým byla žalobci přiznána částka 1 000 000 Kč s příslušenstvím, změnil tak, že co do částky 700 000 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl, zatímco do zbývajících přiznané omluvy a co do přiznané částky 300 000 Kč s příslušenstvím byly výroky I a II postupem podle § 219 o. s. ř. jako věcně správné potvrzeny. Žalobci tak výsledně byla přiznána požadovaná veřejná omluva v pozměněném zúženém znění a zadostiučinění ve výši 300 000 Kč s příslušenstvím.
26. Vzhledem k tomu, že odvolací soud částečně změnil rozsudek soudu I. stupně, rozhodl nejen o nákladech odvolacího řízení, ale znovu i o nákladech řízení před soudem I. stupně (§ 224 odst. 2 o. s. ř.). Žalobce lze hodnotit jako (v obou stupních) procesně úspěšného účastníka, neboť bylo vyhověno jak jeho požadavku na omluvu, tak požadavku na zadostiučinění v penězích, přičemž výše plnění závisela na úvaze soudu a rozsah úprav a zúžení omluvy je ve své podstatě nepatrný. Žalobce tak má v souladu s § 142 odst. 3 o. s. ř. (pro odvolací řízení ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř.) právo na náhradu svých účelně vynaložených nákladů řízení v plné výši.
27. Účelně vynaloženými náklady řízení na straně žalobce jsou v rámci řízení před soudem I. stupně tyto náklady: soudní poplatek ve výši 3 000 Kč (zbylou část ve výši 7 000 Kč nelze považovat vzhledem k přiznané částce 300 000 Kč za účelně vynaloženou) a náklady na právní zastoupení advokátem v rozsahu 9 úkonů právní služby (1/převzetí věci, 2/ předžalobní výzva, 3/ žaloba, 4/vyjádření ve věci samé ze dne 4. 8. 2017, 5/ vyjádření ve věci samé ze dne 28. 8. 2017, 6-9/ účast při jednání před soudem I. stupně dne 10. 8. 2017, 5. 10. 2017, 19. 10. 2017 a 26. 10. 2017), za něž náleží odměna v sazbě 3 100 Kč/úkon podle ustanovení § 7 a § 9 odst. 4 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb. a režijní paušál ve výši 300 Kč/úkon podle ustanovení § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. V souladu s § 137 odst. 3 o. s. ř. je třeba celkovou odměnu spolu s paušální náhradou hotových výdajů, tj. částku 30 600 Kč navýšit o 21 % daň z přidané hodnoty, jejímž je žalobcův advokát plátcem, tj. o částku 6 426 Kč. Celková výše náhrady nákladů před soudem I. stupně činí 40 026 Kč $[(9 \times 3100 + 9 \times 300) \times 1,21 + 3000]$.
28. Účelně vynaloženými náklady řízení na straně žalobce jsou v rámci odvolacího řízení jen náklady na právní zastoupení advokátem v rozsahu 1 úkonu právní služby (účast při jednání před odvolacím soudem dne 29. 3. 2018), a to odměna v sazbě 3 100 Kč podle ustanovení § 7 a § 9 odst. 4 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb. a režijní paušál ve výši 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., spolu s náhradou daně z přidané hodnoty ve výši 714 Kč, tj. celkem 4 114 Kč $[(3100 + 300) \times 1,21]$. Náklady žalobce spojené s jeho písemným vyjádřením k odvolání žalované, které si žalobce rovněž nárokoval, mu nebylo možno pro neúčelnost přiznat, neboť odvolacímu soudu nebylo do jednání (dne 29. 3. 2018, 10:30 hod.) doručeno. Žalobce totiž podání – jak sám při jednání uvedl - podal několik dnů přede dnem jednání k soudu I. stupně (konkrétně, jak vyplynulo v době, kdy bylo vyhotovováno písemné vyhotovení tohoto rozsudku dne 20. 3. 2018 do datové schránky, odvolacímu soudu bylo doručeno kurýrem dne 29. 3. 2018 až v 15:05 hodin.), přestože mu v tu dobu již muselo být zřejmé, že spis se zde nenachází, když již byl předvolán k jednání před odvolacím soudem (předvolání mu bylo doručeno 22. 2. 2018) a že včasné postoupení podání odvolacímu soudu je spojeno s výrazným rizikem.
29. Celkem je žalovaná povinna žalobci zaplatit na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku ve výši 44 140 Kč $(= 40 026 + 4 114)$. Místo a lhůta k plnění byly stanoveny podle § 149 odst. 1 o. s. ř. a § 160 odst. 1 v části věty před středníkem o. s. ř. (pro odvolací řízení ve spojení s § 211 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je v části týkající se výroků I a II dovolání přípustné k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu I. stupně do dvou měsíců od jeho doručení, jestliže dovoláním napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má - li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. V části týkající se výroku III tohoto rozsudku dovolání přípustné není (§ 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).

Praha 29. března 2018

JUDr. Veronika Křesťanová, Dr. v. r.
předsedkyně senátu